

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

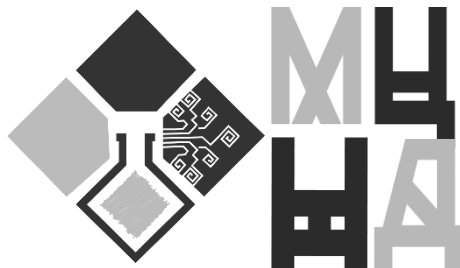
30 СІЧНЯ 2026 РІК

М. ХАРКІВ, УКРАЇНА

**«МІЖГАЛУЗЕВІ ДИСПУТИ: ДИНАМІКА ТА
РОЗВИТОК СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ
ПРАЦЬ З МАТЕРІАЛАМИ
ІХ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

МІЖГАЛУЗЕВІ ДИСПУТИ: ДИНАМІКА ТА РОЗВИТОК СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

| 30 січня 2026 рік
м. Харків, Україна

Вінниця, Україна
«UKRLOGOS Group»
2026

УДК 082:001
М 58

Організація, від імені якої випущено видання:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Номер запису організації в Єдиному реєстрі громадських об'єднань: 1499141.

Голова оргкомітету: Сотник С.Г.

Верстка: Білоус Т.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Інституту науково-технічної інтеграції та співпраці. Протокол № 3 від 29.01.2026 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою у сфері управління Міністерства освіти і науки «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» в базі даних науково-технічних заходів України на поточний рік та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (**Посвідчення № 509 від 10.06.2025**).

Збірник наукових праць з матеріалами конференції видано офіційно суб'єктом видавничої справи зі **Свідоцтвом ДК № 7860 від 22.06.2023**.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії *Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0)*.

М 58 **Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень:** збірник наукових праць з матеріалами ІХ Міжнародної наукової конференції, м. Харків, 30 січня, 2026 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2026. — 442 с.

ISBN 978-617-8582-14-2

DOI 10.62731/mcnd-30.01.2026

Викладено матеріали учасників ІХ Міжнародної наукової конференції «Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень», яка відбулася 30 січня 2026 року у місті Харків.

УДК 082:001

© Колектив учасників конференції, 2026

© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2026

ISBN 978-617-8582-14-2

© ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2026

СЕКЦІЯ IV. МЕНЕДЖМЕНТ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

АНАЛІЗ БІБЛІОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ SCIVAL

Філатов Валентин Олександрович

ORCID ID: 0000-0002-3718-2077

д-р.техн.наук, професор кафедри штучного інтелекту
Харківський національний університет радіоелектроніки, Україна

Белянінова Ганна Георгіївна

ORCID ID: 0000-0001-6593-6019

провідний інженер відділу бенчмаркінгу
Харківський національний університет радіоелектроніки, Україна

Анотація: Наведено порівняння бібліометричних показників Харківський національного університету радіоелектроніки, Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» та Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, для розрахунку предметного рейтингу з комп'ютерних наук Times Higher Education World University Rankings by Subject 2026.

Рейтингове оцінювання є ключовим інструментом моніторингу якості освіти, який використовується для стимулювання конкуренції, покращення репутації та оцінки ефективності закладів вищої освіти. Найвідоміші світові рейтинги THE та QS базуються на консолідованих даних та наукометричних показниках з НМБ Scopus, забезпечуючи комплексну оцінку [1].

21 січня рейтингове агентство Times Higher Education оприлюднило результати предметних рейтингів Times Higher Education World University Rankings by Subject 2026. ХНУРЕ вперше лідирує серед українських університетів у рейтингу з Computer Science. До рейтингу включено 1165 університетів із 84 країн. ХНУРЕ – єдиний університет країни, що входить до топ 1000 кращих університетів світу з комп'ютерних наук [2].

Згідно з методологією THE, для розрахунку предметних рейтингів використовують ті ж самі показники, що і для світового рейтингу університетів. Для рейтингу з Computer Science вага деяких показників відрізняється (табл. 1).

Таблиця 1

Вага показників світового та рейтингу з Computer Science

Pillar	Indicator	WUR	Computer Science
Teaching	Teaching reputation	15%	19.5%
	Student:staff ratio	4.5%	3%
	Doctorate:bachelor's ratio	2%	1%
	Doctorate:staff ratio	5.5%	3%
	Institutional income	2.5%	1.5%
Research environment	Research reputation	18%	21%
	Research income	5.5%	4%
	Research productivity	5.5%	4%
Research quality	Citation impact	15%	13.7%
	Research strength	5%	4.6%
	Research excellence	5%	4.6%
	Research influence	5%	4.6%
Industry	Industry income	2%	4%
	Patents	2%	4%
International outlook	International students	2.5%	2.5%
	International staff	2.5%	2.5%
	International co-authorship	2.5%	2.5%
Total		100%	100%

взято з [2]

Також існує публікаційний поріг – університет не може бути включений до предметного рейтингу з комп'ютерних наук, якщо він не опублікував щонайменше 500 публікацій протягом п'яти років.

Аналітичний інструмент SciVal дозволяє проаналізувати наукометричні показники, на яких побудовано рейтинг, і порівняти з іншими університетами.

Для аналізу обрано бібліометричні показники Харківського національного університету радіоелектроніки в галузі комп'ютерних наук згідно класифікації рейтингу THE. Для порівняння обрано провідні харківські університети, лідери вищої освіти, які входять до світового рейтингу THE – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» та Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна [3].

У табл. 2 наведено показники обраних університетів: кількість публікацій (Scholarly Output), кількість цитувань (Citation Count), вплив цитувань з урахуванням галузі (FWCI), вплив цитувань з урахуванням галузі (медіана) загалом та за 2020-2025 роки у галузі комп'ютерних наук.

Таблиця 2

Бібліометричні показники за галуззю Computer Science

Університет	Показник	Загалом	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kharkiv National University of Radio Electronics	Scholarly Output	1520	216	311	252	267	258	216
Kharkiv National University of Radio Electronics	Citation Count	6125	1453	1642	1580	767	612	71
Kharkiv National University of Radio Electronics	FWCI	0,95	0,91	0,86	1,27	0,67	1,48	0,46
Kharkiv National University of Radio Electronics	FWCI (Median)	0,19	0,38	0,41	0,24	0,26	0	0
NTU Kharkiv Polytechnic Institute	Scholarly Output	1321	183	256	159	315	212	196
NTU Kharkiv Polytechnic Institute	Citation Count	4168	888	1108	739	870	440	123
NTU Kharkiv Polytechnic Institute	FWCI	0,68	0,57	0,86	0,61	0,7	0,66	0,57
NTU Kharkiv Polytechnic Institute	FWCI (Median)	0,23	0,3	0,39	0,2	0,31	0,16	0
V. N. Karazin Kharkiv National University	Scholarly Output	1139	199	198	188	180	190	184
V. N. Karazin Kharkiv National University	Citation Count	3846	1220	792	598	437	721	78
V. N. Karazin Kharkiv National University	FWCI	0,8	0,73	0,52	0,47	0,4	1,68	0,98
V. N. Karazin Kharkiv National University	FWCI (Median)	0,16	0,3	0,22	0,2	0,19	0,16	0

[джерело даних: SciVal, до 14 січня 2026 року]

Щоб утриматись у світових рейтингах університету необхідно демонструвати високий науковий потенціал [4]. ХНУРЕ опублікував 1520 наукових праць і отримав 6125 цитувань у 2020–2025 роках. Загальний середній показник впливу цитування з урахуванням галузі (FWCI) становить 0,95, що на 5% нижче за світовий середній показник 1,00. Проте загальний медіанний показник FWCI становить 0,19, що на 53% нижче за світовий медіанний показник 0,40.

За період 2020-2024 років кількість публікацій зросла з 216 до 258 (збільшення на 19%), тоді як кількість цитувань зменшилася з 1453 до 612 (зменшення на 58%). Зниження кількості цитувань відбувається

частково через те, що в останні роки було менше часу для накопичення цитувань.

Середнє значення FWCI демонструє помітне зростання з 0,91 у 2020 році до 1,48 у 2024 році (збільшення на 63%). На таке зростання у 2024 році може вплинути невелика кількість статей, що часто цитуються, тому слід розглядати FWCI 2024 року як потенційно нестабільний показник.

Показник Scholarly Output корисний для порівняння наукової продуктивності університетів, які мають схожий розмір і працюють у схожих галузях досліджень. Його слід використовувати з обережністю, коли порівнюються показники університетів, що мають очевидні відмінності за розміром, як у нашому випадку. Але навіть у ненормованому за розміром вигляді можна бачити перевагу ХНУРЕ за кількістю публікацій над двома іншими університетами у галузі Computer Science.

Середнє значення FWCI ХНУРЕ (0,95) є вищим, ніж у Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (0,8) та Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (0,68). Як ХНУРЕ, так і Каразінський університет демонструють значне зростання FWCI у 2024 році (ХНУРЕ до 1,48, Каразінський університет до 1,68). Стрибок ХНУ у 2020-2024 роках є значним (близько +130%) і може бути зумовлений невеликою кількістю часто цитованих публікацій з огляду на нестабільну щорічну динаміку та помірні середні значення.

За кількістю цитувань ХНУРЕ має найвищий загальний показник (6125 загалом). Також ХНУРЕ зазнав найбільшого зниження щорічних цитувань серед порівняних університетів у 2020-2024 роках (-58%). Кількість цитувань ХНУ знизилася на 41% (з 1220 до 721), а Національного технічного університету ХПІ на 50% (з 888 до 440). Усі три університети демонструють зниження загальної кількості цитувань у 2020-2024 роках, але зниження ХНУРЕ є найбільшим.

Зростання середнього значення FWCI поряд із падінням медіани FWCI та зниженням кількості цитувань свідчить про концентрацію впливу в обмеженій кількості статей, а не про стабільну цитованість усіх публікацій. FWCI схильний до викривлення через статті з високою цитованістю, особливо коли загальна кількість публікацій є невеликою або щорічна продуктивність є нерівномірною; тому піки FWCI у 2024 році можуть відображати кілька видатних публікацій, а не стійке поліпшення в цілому.

Дані, на підставі яких розраховано рейтинг, у динаміці можна представити у графічному вигляді за допомогою SciVal (рис. 1).

Вісь Y – кількість публікацій;

вісь X – кількість цитувань з урахуванням самоцитування;

розмір бульбашки – вплив цитувань, зважений за галузю (FWCI).

Рис. 1. Динаміка впливу цитувань за роками

Показник Field-Weighted Citation Impact (FWCI) у SciVal вказує, як цитування, отримані публікаціями цієї організації, співвідносяться із середнім світовим показником. FWCI 1,00 вказує, що публікації організації цитуються так, як і очікується на основі середнього світового показника за галуззю. FWCI більше 1,00 вказує на перевищення середнього світового показника для галузі. FWCI менше 1,00 вказує на показник нижче середнього світового рівня для галузі.

Висновки. За допомогою аналітичного інструменту SciVal проведено бенчмаркінг бібліометричних показників трьох провідних харківських університетів. Потужний інструмент SciVal дозволяє порівнювати університети за великим набором показників, які надають корисну інформацію: кількість тематичних областей, кількість джерел Scopus, міжнародна співпраця, академічно-корпоративна співпраця, публікації в найвищих процентилях журналів тощо. SciVal дозволяє об'єктивно оцінити власну наукову продуктивність, визначити сильні дослідницькі напрямки та потенційні точки зростання шляхом бібліометричного аналізу публікацій та цитувань. Інструмент дає змогу ідентифікувати провідні університети за конкретними напрямками, що допомагає знаходити партнерів для спільних проєктів та заявок на гранти. За допомогою SciVal адміністрація може відстежувати світові

тренди в науці та приймати обґрунтовані рішення для підвищення міжнародного рейтингу та репутації.

Список використаних джерел:

1. Белянінова, Г.Г. & Філатов, В.О. (2023). Рейтинги як сучасний інструмент моніторингу діяльності Харківського національного університету радіоелектроніки. *XXIX Міжн. наук.-практ. конф. «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку»* (с. 376–381). <https://openarchive.nure.ua/handle/document/21733>
2. Предметний рейтинг з комп'ютерних наук Times Higher Education World University Rankings by Subject: Computer Science World University Rankings 2026 <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2026/subject-ranking/computer-science>
3. Чала, Л., & Белянінова, Г. (2025). Харківські університети у рейтингу THE World University Rankings. *Матеріали конференції МЦНД, 14.11.2025; Львів, Україна* (с. 153–159). <https://doi.org/10.62731/mcnd-14.11.2025.004>
4. Белянінова, Г., & Чала, Л. (2023). Харківський національний університет радіоелектроніки у світових рейтингах університетів. *II Міжнародної наук. конф. «Актуальні питання розвитку галузей науки»* (с. 64–65). <https://openarchive.nure.ua/handle/document/24911>